



Mas Soler

Sant Joan de Vilatorrada

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sant Martí de Torruella
Emplaçament Carretera de Santpedor a Callús, km. 8,300. Trencall a mà esquerra a peu de la carretera.

Coordenades:

Latitud: 41.77834
Longitud: 1.80539
UTM Est (X): 400722
UTM Nord (Y): 4625856

Classificació

Número de fitxa 08218-31
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XX
Any 1929
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Observacions protecció: Ref. Cadastral: 0011009 00DG02E 0001 UW
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 009A00003
Fitxes associades:
[Mas les Cots](#)
Autoria de la fitxa Arqueociència S.C. SL. (Raquel Valdenebro)
Data de registre de la fitxa: dj., 04/01/2001 - 01:00

Descripció

El conjunt arquitectònic del mas Soler és format per la casa pairal i un conjunt de coberts que l'envolten. La casa actual va ser construïda el 1929 pel primer propietari de l'actual família Aloy- el Sr. Julià Aloy- que va ensorrar l'antic mas de tàpia degut al seu mal estat de conservació. De l'antic mas sabem que només tenia un pis i que conservava una antiga casa de masovers adossada almenys des del segle XVII a la façana de migdia i que va ser integrada a la casa principal el 1877. També hi havia un antic forn de pa i tenia la façana principal encarada al nord, donant justament al lloc per on passava l'antic camí que anava a buscar el camí Ral. Durant l'enderroc van trobar moltes llindes antigues del segle XVII i XVIII que no s'han conservat. De la casa antiga s'ha conservat la paret nord, la de llevant i la meitat de la façana sud, sent completament nova de façana principal de ponent. Actualment una mènsula situada sobre la porta principal recorda la data de 1929 i el Sr. Julià Aloy com l'any i l'autor de la construcció de l'actual casa que ocupa el solar on hi havia hagut l'antiga. La casa principal és de planta rectangular d'uns 17 m. de llarg per 12 m. d'ample i és formada per planta baixa, pis principal i pis sota teulada. També consta de tres tines i uns grans cellers soterrats reformats el 1949. La coberta és a dues aigües de teula. La construcció és feta amb mur de maçoneria en pedra irregular, reforçada amb pedra a les cantonades. La façana principal és a ponent, destacant una gran portalada feta amb totxana. La façana principal s'obre amb dos grans finestres a la planta baixa, a banda i banda de la porta d'entrada i finestres al pis superior amb llindes de totxana a banda i banda d'un gran balcó. Al llarg de la façana nord té adossats uns coberts i corts per animals, i alguns altres coberts independents paral·lels a la casa. A la façana de llevant té adossada una gran cisterna que arriba fins el pis principal convertint-se en una terrassa. Adossat en perpendicular a la façana principal pel seu cantó nord té un seguit de coberts fent un angle de 90 graus. Es tracta d'uns antics coberts pertanyents a l'antic mas que han conservat com a originals la seva paret nord. La resta va ser reconstruïda l'any 1928 per ser aprofitada com a coberts pel bestiar. Es troben subdividits en tres zones independents cadascuna amb la seva porta d'accés. La porta d'accés del més llunya és una gran arcada apuntada feta amb totxana. L'espai central havia estat una cisterna. Actualment són aprofitats per guardar maquinàries i cotxes. La casa ha patit algunes reformes estructurals internes des del 1929 que no han afectat al seu aspecte exterior.

Observacions:

La casa conserva una petita col·lecció de documents originals des del 1862 fins a mitjans del segle XX. Són en la seva gran majoria contractes d'arrendament de terres i de rabassa morta signats pel Sr. Balaguer a principis del segle XX. La propietat del Soler conserva quatre barraques de vinya dins els seus límits.

Història

El topònim Soler evidencia l'antiguitat del mas. Segons Albert Benet es pot parlar d'una antiga vil·la, de possibles orígens romans o visigòtics aixecada al lloc identificat com Boada o Boadella i que es coneixia per les "noves construccions aixecades, com la seva torre, i el 1003 apareix com a torre Adroer Estadella o Stelete, el 1017 com a torre Ravel i en passar a Sant Benet prengué el nom de torre de Sant Benet per restar sols com a Torruella, i posteriorment donar nom a la parròquia de Sant Martí". (COMAS, 1988) Aquesta vil·la, seria, segons el mateix Albert Benet, a prop d'on avui aixeca el mas Soler esdevenint així un mas dels més antics de la zona, passant d'una vil·la romana, a un alou amb torre anomenat el Soler per la seva antiga arrel (COMAS, 1988). No es coneix gaire cosa més del mas, deduït que devia passar a formar part de les propietats del monestir de Sant Benet durant l'Edat Mitjana com la majoria de masos de la zona. A la relació de famílies feta el 1626 amb motiu d'una visita pastoral apareix anomenat ja com a Casa d'en Soler i hi trobem una família que ha adquirit el nom del mas.(AA.DD, 1984) En algun moment de la seva història el

mas i les propietats devien passar a mans del veí mas Les Cots, doncs el 1904 el mas encara apareix a la documentació com a mas "El Soler de les Cots". No sabem en quin moment va tornar a disgregar-se. La família va conservar aquest nom fins el segle XIX, quan degut a l'expansió de la vinya, bona part de les seves propietat són plantades amb ceps i es fan molts contractes de rabassa morta als parcers. El 1862 el propietari és Josep Soler i Torruella que signa bona part d'aquests contractes a rabassaires i parcers. A finals del segle XIX el mas va passar a ser propietat del Sr. Balaguer, originari de Súrria, que s'havia casat amb la pubilla de la casa i que al no cultivar directament la terra va arrendar-la tota a parcers i pagesos rabassaires, essent el cultiu de la vinya el més important. La família Aloy, parcers de la casa van adquirir la propietat el 1927 mantenint-la fins avui dia. El 1929 i degut al mal estat de conservació de l'antiga casa, el nou propietari va ensorrar-la i va construir-ne una de nova que és el mas actual.

Bibliografia

Arxiu Parroquial de Sant Joan de Vilatorrada. Llibre de censos y cosas a est tenor (187?-1716). AA.DD. (1984), Recopilació de la història del municipi de Sant Joan de Vilatorrada. Sant Joan de Vilatorrada.
BENET I CLARÀ A.(1985), Història de Manresa. Dels orígens al s.XI. Manresa. COMAS I CLOSAS F.(1988), Sant Joan de Vilatorrada. Història del Bages. Vol II. Ed. Parcir. Manresa. Pàgs.379-402.

